

SLS LIMNOLOGICKÝ SPRAVODAJCA

SLOVENSKÁ LIMNOLOGICKÁ SPOLOČNOSŤ 2006

foto: V. Sacherová

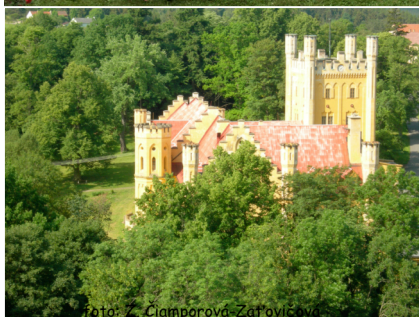

foto: Z. Ciamporová-Zaťovičová

Účastníci XIV. konferencie České limnologické společnosti a Slovenskej limnologickej spoločnosti – Nečtiny (CZ), jún 2006.

Zámok Nečtiny

VÝBOR SLS INFORMUJE

Zápis zo zasadnutia výboru SLS konaného dňa 09.03.2006 na ÚZ SAV v Bratislave

Prítomní: Bitušík, Štefková, Zaťovičová, Baláži, Derka, Illyová
Ospravedlnený: Šipoš

- Schôdzu otvoril predseda SLS, prof. Bitušík.

2. S vyúčtovaním hospodárenia SLS za minulý rok a plánom výdavkov na rok 2006 oboznámila prítomných dr. Štefková.
3. Výbor prerokoval a schválil nasledujúci plán činnosti na rok 2006 (o jednotlivých akciách budú členovia SLS včas podrobne informovaní):
  - Jarný algologický seminár
  - Jesenný algologický seminár
  - XIV. Limnologická konferencia ČLS a SLS
  - Cyklus prednášok zahraničných vedeckých pracovníkov na Katedre ekológie PriF UK, Bratislava
  - Jesenný seminár venovaný pamiatke dr. Jána Brteka, plánovaný v Banskej Štiavnici
  - Kompletizácia dát na webovú stránku SLS
4. Príprava Limnologického spravodajcu 1/2006:
  - Vyúčtovanie hospodárenia za rok 2005 (Štefková)
  - Plán výdavkov na rok 2006 (Štefková)
  - Jarný algologický seminár (Štefková)
  - Obhájené diplomové a dizertačné práce (Bitušík, Derka)
  - Informácie o kurzoch organizovaných na VÚVH (Baláži)
  - Termín dodania príspevkov do Limnologického spravodajcu je 5. apríl 2006
5. Dr. Baláži prítomných informoval o ponuke publikácií, vydaných aj v spolupráci so SLS – rôznych determinačných atlasov, zborníkov z konferencií a kurzov a iných materiálov z problematiky limnológie; prof. Bitušík informoval, že v ponuke je naďalej zborník z XIII. Limnologickej konferencie v Banskej Štiavnici.
6. Dr. Baláži prítomných informoval o Konferencii GIG konanej v roku 2006 v Budapešti.
7. Výbor schválil Mgr. Ladislava Pekárika za nového správcu stránky SLS a poveril ho aktualizáciou súčasných dát.
8. Rôzne:
  - Dr. Derka navrhol vytvoriť na webovej stránke SLS rubriku užitočné linky, kde by boli uvedené informácie o novej literatúre, konferenciách, mailové adresy a telefónne čísla na pracoviská členov SLS.
  - Výbor určil termín dodania aktualizovaných údajov na webovú stránku do 31. marca 2006.
  - Výbor schválil ôsmich nových členov SLS.

Marta ILLYOVÁ

OSOBNÉ SPRÁVY

V rubrike Osobné správy uverejňujeme spomienky na dvoch významných priekopníkov slovenskej hydrobiológie, Dr. BRTEKA a Dr. HANUŠKU.

Za Dr. Jankom Brtekom (1926-2005)

Vedeli sme, že Janko BRTEK prekonal mozgovú príhodu, ktorá zanechala následky na jeho zdraví. Ale verili sme, že zdravie sa mu postupne zase vráti a že Janko, aj keď v pokročilom veku, bude sa môcť ešte vrátiť k svojej milovanej práci.

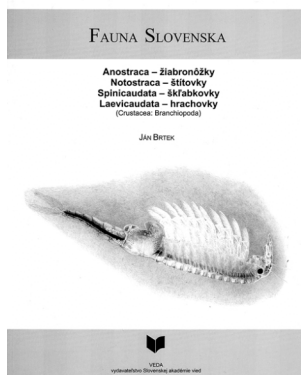
Realita je však iná. Janko BRTEK, zoológ, hydrobiológ, taxonóm – krustáceológ, ochranca prírody, človek citlivého srdca, obľúbený kolega a priateľ, nás 23. októbra 2005 opustil. Už nebude loviť kôrovce z periodických mlák, z Dunaja, ani zo studní a jaskýň. Nebude opisovať ďalšie nové druhy branchiopod, a nielen branchiopod. Rozlúčili sme sa s ním 27. októbra 2005 v bratislavskom krematóriu.

RNDr. Ján BRTEK sa narodil 18. septembra 1926 v Trnave ako prvý z troch synov známeho zoológického preparátora, znalca našej avifauny a ochranca prírody, Jána BRTEKA staršieho (1899-1961). Preto blízky vzťah k prírode a schopnosť rozumieť jej mal mladý Janko zrejme vrozený. Po základnom a gymnaziálnom štúdiu, ktoré začal v Trnave a dokončil v Bratislave, zapísal sa v r. 1947 na Prírodovedeckú fakultu UK v Bratislave – odbor biológia. Štúdium ukončil v r. 1952 rigoróznymi skúškami z odborov zoológia a všeobecná biológia a po obhájení dizertácie bol promován na doktora prírodných vied. Už počas štúdia pracoval na Zoologickom ústave fakulty ako pomocný, neskôr riadny a od r. 1953 ako odborný asistent. Keď sa však dozvedel o voľnom mieste zoológa v bojnickom múzeu, podal si žiadosť o prijatie a po jej kladnom vybavení v r. 1955 na miesto nastúpil. Predpokladal totiž, že tam, bez zaťaženia pedagogickými povinnosťami, bude sa môcť plne venovať štúdiu vodnej fauny. Neskôr, po odčlenení Hornonitrianskeho múzea so sídlom v Prievidzi, prešiel na toto pracovisko a zostal mu verný do konca života. Aj po odchode z Bratislavy však ešte dva roky prednášal na PríF UK hydrobiológiu ako externý učiteľ.

Dr. BRTEK vyoral doteraz najhlbšiu brázdou na poli štúdia kôrovcov Slovenska. Bol však výborným znalcom aj mnohých ďalších zložiek našej vodnej, ale nielen vodnej fauny. Už jeho doktorská dizertácia „*Príspevok k poznaniu fauny Dunaja v úseku od Devína po ústie Ipla*“ svedčí o jeho širokom rozhlade, serióznosti a precíznosti. Priekopnícke a objavné sú jeho faunistické a taxonomické práce o viacerých skupinách kôrovcov, napr. o taxónoch Calanoida, Bathynellacea a Asellota. Predovšetkým však o štyroch radoch triedy Branchiopoda: Anostraca, Notostraca, Spinicaudata a Laevicaudata, spomedzi ktorých najväčšiu pozornosť venoval radu

Anostraca. Pokiaľ ide o taxonómiu a zoogeografiu tejto skupiny, patril Dr. BRTEK medzi najlepších svetových špecialistov. Opísal z nej 10 pre vedu nových druhov z rozličných častí sveta a opismi 2 nových čeľadí, 4 podčeľadí, 3 rodov a 4 podrodov významným spôsobom prispel k jej systematickému triedeniu. Posledným pre vedu novým druhom, ktorý opísal, je tiež kôrovec, nie však z anostrák, ale z radu Isopoda: *Jaera danubica* BRTEK, 2003.

Dr. BRTEK v publikáciách zasvätených taxonómii, faunistike a zoogeografii študovaných taxónov venoval pozornosť aj ekológii, najmä charakteristike biotopov a synekológii. Spravidla v nich udáva napr. druhové zloženie všetkých sprievodných skupín kôrovcov, často s percentuálnym vyjadrením dominancie.

Tesne pred koncom svojej vedeckej a životnej dráhy Dr. BRTEK zhmul svoje celoživotné poznatky o slovenskej faune „veľkých branchiopod“ v monografii, ktorá vyšla na jar 2005 ako 2. zväzok série „Fauna Slovenska“ (Veda, Vyd. SAV, Bratislava) a ktorá je impozantným zavŕšením jeho vedeckých aktivít.

Dr. BRTEK vykonal veľké dielo ako múzejník a ochranca prírody. O precíznosti a dôkladnosti jemu vlastnej svedčí vyše 4000 inventárnych položiek materiálu kôrovcov deponovaných v Hornonitrianskom múzeu. Bol vedúcim pracovnej skupiny pre spracovanie kôrovcov pre Databanku fauny Slovenska. Bol členom redakčných rád, aktívnym funkcionárom okresných a krajských orgánov zameraných na ochranu prírody a tiež celoslovenských a medzinárodných ochranných organizácií. Táto jeho činnosť bola ocenená viacerými krajskými a rezortnými vyznamenaniami.

Dr. BRTEK zanechal dielo trvalej hodnoty, ku ktorému sa budú vracaf ďalšie generácie hydrobiológov a zoológov, najmä krustácológov. Príkladnou precíznosťou, húževnatosťou, oddanosťou vede, spoľahlivosťou údajov a súčasne kolegiálnosťou, skromnosťou a dôsledným zachovávaním vedeckej etiky môže byť vzorom pre mladých biológov.

V Jankovi BRTEKovi strácame vynikajúceho vedca, ochranca prírody, vzácneho človeka, dobrého kolegu a priateľa. Verím, že všetci, čo sme mali šťastie poznať ho bližšie, uchováme si na neho tie najlepšie spomienky.

M. VRANOVSKÝ

Reminiscencie RNDr. Ladislava HANUŠKU, CSc.

na vývoj botaniky a hydrobiológie na Slovensku po založení Prírodovedeckej fakulty Slovenskej univerzity r. 1940. (F. Hindák, Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 23: 219-220)

Dňa 17. 4. 2006 zomrel v Prahe vo veku 85 rokov nestor slovenskej algológie a hydrobiológie RNDr. Ladislav Hanuška, CSc. Nakoľko mladšia aj stredná limnologická generácia ho nemala možnosť osobne poznať, uverejňujeme niekoľko postrehov Dr. Hanušku týkajúcich sa histórie hydrobiológie a botaniky na Slovensku za posledných šesťdesiat rokov. Článok bol pôvodne uverejnený v Bulletin SBS r. 2001.

Z priehrštia reminiscencií RNDr. L. HANUŠKU, CSc.:

- *na prvých učiteľov na Prírodovedeckej fakulte Slovenskej univerzity v r. 1940:*

...našimi prvými učiteľmi na novozaloženej Prírodovedeckej fakulte SU boli Rusi Andrusov (geológia) a Novikov (zoológia) a Česi Babor (biológia) a Nábělek (botanika). Iba mineralógiu mal Slovák Rudolf Lukáč. Zemepis prednášal Hromádka, klimatológiu a meteorológiu Kontšek. V tých vojnových časoch sme si ich veľmi vážili a mali radi. Prírodovedné disciplíny boli v r. 1939-1940 vedené na Filozofickej katedre, samostatná Prírodovedecká fakulta zahájila svoju činnosť v r. 1940.

- *na doc. Futáka a pána Jána Ferjanca:*

... azda málokto vie, že doc. Janko Futák bol pred vojnou významným protinacistickým organizátorom Slovákov vo Francúzsku. Za Slovenského štátu ho ochraňovala klerika a botanika. Ako krajan – Zvolenčania sme si dobre rozumeli. Takisto Ján Ferjanec, v tom čase technický pracovník Botanického ústavu, patrí do mojich spomienok, a to najmä ako zručný fotograf, ktorý pripravil do mojej knihy o metódach biologického hodnotenia kvalitnú botanickú dokumentáciu.

- *na protinárodné a protináboženské previerky na vysokých školách a v SAV:*

... iba starší sa pamätajú koľko vedcov a učiteľov postihli kádrové previerky v päťdesiatych rokoch. Tak musel odísť z Bratislavy spoluzakladateľ Zoologického ústavu doc. Zmoray, žiak prof. Novikova. Postihnutý bol aj prof. Nábělek z Botanického ústavu, ktorý odišiel do Arboréta v Mlyňanoch. Februárové udalosti r. 1948 a previerky v r. 1958 poznačili aj moju vedeckú kariéru. Bol som prinútený meniť zamestnanie, a tak som toto obdobie prežíval medzi Bratislavou, Prahou, Štúrovom, Mostom a Košicami.

- *na pokusy založiť samostatný limnologický ústav na Slovensku:*

... po absolútoriu na PríF SU v Bratislave som sa popri zamestnaní na Štátnom zdravotnom ústave v Prahe na jeseň v r. 1945 zapísal na Karlovu univerzitu, kde som v r. 1947 obhájl dizertačnú prácu z hydrobiológie. Tu som získal pohľad na praktickú hydrobiológiu, osobitne na problematiku zásobovania pitnou vodou, znečisťovania tokov odpadovými látkami a pod. Získané poznatky som potom využíval v Bratislave na Štátnom zdravotnom ústave (neskôr Ústav hygieny) a v SAV (laboratórium hygieny), kde som bol zapojený do prác v oblasti vodohospodárskeho plánovania, Dunajského vodného diela, závlahových nádrží, zásobovania vodou pre HUKO (dnes US Steel) a pod. Po nástupe na SAV v r. 1954 som mal predstavu vybudovať akýsi široko spektrálny limnologický ústav, na ktorom by sa okrem základného výskumu riešili aj otázky aplikovanej hydrobiológie a hygieny. Nič však z toho nebolo.

František HINDÁK

KRONIKA

Vodárenská biologie 2006

V dňoch 31.1. – 2.2.2006 sa konala v Prahe konferencia VODÁRENSKÁ BIOLOGIE 2006. Usporiadateľskými organizáciami boli VŠCHT Praha, fakulta technológie ochrany prostredí a Vodní zdroje EKOMONITOR, s. r. o., Chrudim.

Na konferencii odzneli prednášky v niekoľkých tématických blokoch: Indikačné organizmy akosti vôd, Vodárenské nádrže a toky (management, dynamika, biocenózy), Vodárenstvo, Technológie, Biologické a chemické metódy vo vodárenstve, Znečistenie a postupy jeho odstraňovania a nové technológie. Pracovníci NRL VÚVH sa zúčastnili konferencie s príspevkami, týkajúcimi sa Rámcovej smernice o vode (2000/60/ES). Prezentovali témy: Možnosti hodnotenia ekologického stavu tečúcich vôd Slovenska prostredníctvom bentosových rozsievok, Monitoring makrofytov v tokoch v súvislosti s hodnotením ekologického stavu vôd na Slovensku, Druhové bohatstvo a odhad druhovej diverzity podeniek (Insecta, Ephemeroptera) v monitorovacích a referenčných vzorkách Slovenska a Druhové zastúpenie pošvatiek (Plecoptera) na referenčných a monitorovacích lokalitách Slovenska.

Konferencia sa usporadúva každoročne a je veľmi užitočná pre širokú odbornú hydrobiologickú verejnosť. Odborným garantom je RNDr. Jana Ambrožová, Ph.D., e-mail: jana.ambrozova@vscht.cz.

VÚVH

Hydrobiologický kurz 2006 – I. stupeň

V dňoch 14 – 16 februára 2006 sa vo Výskumnom ústave vodného hospodárstva v Bratislave uskutočnil Hydrobiologický kurz – stupeň I. Program kurzu bol zameraný predovšetkým na pracovníkov, ktorí začínajú pracovať v hydrobiológii, resp. na osvojenie už nadobudnutých vedomostí z praxe.

V prvej časti kurzu odzneli prednášky na témy: *Mikroskopická technika, Vyhláška 151 z pohľadu biologických ukazovateľov a Diferenciácia bunky baktérií a húb, rastlinnej a živočíšnej bunky*. Druhá časť bola zameraná na determináciu, obsahovala teoretickú a praktickú časť. V tejto časti odzneli prednášky na témy: *Najčastejšie rody siníc a rias vo vodách, Charakteristika a základy determinácie rozsievok, Vybrané mikroskopické živočíchy vo vode a v závere Fluorescencia ako nástroj pre rozlišovanie fyziologického stavu organizmov*. Posledný deň kurzu bol venovaný vybraným rodom baktérií a húb, vyskytujúcich sa vo vodách.

Po úspešnom absolvovaní záverečného testu získal každý účastník kurzu osvedčenie. Všetky prednášky, spolu s obrazovým materiálom, sú súčasťou vydaného zborníka.

Peter BALÁŽI

Jarný algologický seminár Algologickej sekcie SBS a Slovenskej limnologickej spoločnosti

Nadšení hydrobiológovia a algológovia sa zišli v zasadacej miestnosti Výskumného ústavu vodného hospodárstva 30. marca 2006, aby sa navzájom poučili a dozvedeli novinky a pokroky vo svojej práci.

Časť referátov sa zaoberala témou implementácie Rámcovej smernice o vodách EÚ:

1. D. Hlúbiková nás oboznámila s testovaním hodnotiacich metrík pre stanovenie ekologického stavu tokov pomocou bentosových rozsievok.
2. J. Makovinská podala prehľad metodík používaných v okolitých krajinách pre hodnotenie ekologického stavu na základe fytoplanktónu.
3. F. Šporka, Z. Pastuchová a L. Hamerlík vystúpili so spoločnou prednáškou Metodika stanovovania hraničných hodnôt ekologického stavu tokov.
4. Privítali sme aj českého kolegu P. Marvana s príspevkom Riasy ako bioindikátory.

5. Za algológov vystúpili A. Hindáková a F. Hindák s príspevkami Sinice a riasy rieky Váh a jeho slepého ramena v Piešťanoch a Sinice a riasy termálnych vôd v Piešťanoch.

Na záver si prítomní pripomenuli plánované aktivity a podujatia na roky 2006 a 2007.

Zuzana PASTUCHOVÁ

V rámci seminárov SLS sa na Ústave zoológie SAV uskutočnila 23. mája 2006 prednáška **Prof. Baricu**, s názvom: „**Voda: Čo nás čaká v budúcej dekáde alebo nové paradigmy v ekológii vody...**“.

Prof. Barica bol desaťročia výskumníkom v Canadian Centre for Inland Waters (CCIW), v súčasnosti pôsobí ako hosťujúci profesor na Jihočeskej univerzite v Českých Budějoviciach. Počas jeho pôsobenia v severnej Amerike sa venoval hlavne problematike jazier, predovšetkým prirodzenej ako aj antropickej eutrofizácii.

Jeho prednáška mala charakter bilancovania autorovej práce v zámorí; prezentoval v nej dôležitejšie pracovné výsledky a sprostredkoval svoje profesionálne skúsenosti, ktoré za dlhé roky praxe nazbieral. Zároveň sa snažil naznačiť možné smerovanie modernej limnológie v budúcnosti, ako aj zdefinovať pravdepodobné zdroje ohrozujúce vodné ekosystémy. Na prednáške, ktorá vyvolala dlhú a veľmi zaujímavú diskusiu, sa zúčastnili okrem pracovníkov Ústavu zoológie aj kolegovia z iných pracovísk, napr. z Botanického ústavu, Prírodovedeckej fakulty UK, VÚVH alebo Jihočeskej univerzity.

Ladislav HAMERLIK

Slovensko-maďarský monitoring prírodného prostredia na Dunaji

V dňoch 25. – 26.5.2006 sa v meste Mosonmagyaróvár v Maďarsku uskutočnila vedecká konferencia venovaná 10. výročiu spoločného slovensko-maďarského monitoringu prírodného prostredia na Dunaji. Konferenciu spoločne organizovali Ing. Dominik Kocinger, poverený zástupca vlády Slovenskej republiky pre monitorovanie a Ing. Róbert Rakics, poverený zástupca vlády Maďarskej republiky pre monitorovanie.

Konferencie sa o.i. zúčastnili aj ministri životného prostredia SR a MR, poverení zástupcovia orgánov a organizácií SR a MR pre monitorovanie,

významní predstavitelia politického, vedeckého a kultúrneho života mesta Mosonmagyaróvár a množstvo významných odborníkov, vedeckých pracovníkov z rôznych oblastí životného prostredia (viď príspevky v zborníku) SR a MR.

Konferencia bola venovaná prezentácii výsledkov monitoringu životného prostredia realizovaného podľa "Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o niektorých dočasných technických opatreniach a o prietokoch do Dunaja a Mošonského ramena Dunaja", podpísanej dňa 19.apríla 1995, za obdobie rokov 1995-2005. Dohoda určuje základný rámec slovensko-maďarského monitoringu životného prostredia na území dotknutom výstavbou a prevádzkou vodného diela Gabčíkovo. Jedná sa o monitoring hladín povrchových vôd a prietokov, kvalitu povrchových vôd, režim podzemných vôd, kvalitu podzemných vôd, pôdny monitoring, monitoring lesa a biologický monitoring.

Príspevky na konferenciu boli obsahovo rozdelené do sekcií. Prvá sekcia priniesla príspevky, ktoré sumarizovali výsledky monitoringu podľa Dohody za 10 rokov jeho trvania a na porovnanie a prezentáciu vývoja aj historické dáta, či dáta z dlhodobých monitoringov jednotlivých zložiek životného prostredia, najmä hydromorfológie, klímy, kvality a kvantity povrchových a podzemných vôd a pôdnej vlhkosti v záujmovom území. Druhá sekcia bola venovaná monitoringu bioty, najmä hydrobiológii, monitoringu rýb, vodnej a pobrežnej vegetácii, monitoringu lesov, terestrickej fauny a zoológickému monitoringu v záujmovom území. Záver konferencie bol venovaný potenciálu ekosystému Dunaja v budúcnosti a návrhom spoločného monitoringu na úseku Dunaja Sap – Budapešť.

Príspevky, ktoré odzneli na konferencii, boli za slovenskú stranu publikované v zborníku, ktorý je k dispozícii na webovej stránke: www.gabcikovo.gov.sk/doc/moson/index.htm spolu s powerpointovými prezentáciami slovenských autorov, ktorí vystúpili na konferencii.

Katarína KUČÁROVA

Konferencia k problematike určenia typovo špecifických referenčných podmienok pre biologické prvky kvality

V období 20.11.2005 – 20.06. 2006 prebiehala spolupráca medzi Slovenským hydrometeorologickým ústavom a Fínskym environmentálnym inštitútom v rámci Twinning light projektu, zameranom na odvodenie typovo špecifických referenčných podmienok pre klasifikáciu ekologického stavu vôd. Projekt bol navrhnutý s cieľom pomôcť SR pri napĺňaní požiadaviek Rámcovej smernice pre vodu, týkajúcej sa vyvinutia nového spôsobu klasifikácie vôd primárne na báze stavu vodných spoločenstiev. Okrem zmluvných partnerov sa

na projekte podieľali VÚVH (bentosové rozsievky), SAV (makrozoobentos) a SAŽP (ryby).

Výsledky projektu sa prezentovali 31.05.2006 na pôde SHMÚ za účasti pracovníkov VÚVH, Ústavu zoológie SAV a SVP, š.p. Hlavnými výstupmi boli: overenie abiotickej typológie povrchových tokov SR biologickými premennými pomocou ordinačných metód; identifikácia metrik pre biologické prvky kvality reagujúcich na antropogénne vplyvy; návrh typovo špecifických referenčných podmienok a klasifikačných schém pre biologické prvky kvality pre zjednodušené typy – malé toky v nadmorskej výške 200-500 m n.m. a 500-800 m n.m., pričom návrhy mali charakter odporúčaní; návrh jednoduchého regresného modelu pre ododenie referenčných podmienok v oblastiach SR (nížinné toky) s absenciou reálnych referenčných lokalít poskytujúcich údajovú základňu.

Momentálne sa pracuje na „Konečnej správe – Final report,“ ktorá má byť dokončená najneskôr 2 mesiace od uzavretia projektu, t. j. do 20.08.2006, a bude zverejnená na webovej stránke SHMÚ.

Marcela DOBIAŠOVÁ

Dňa 14. júna 2006 sa v zasadačke Katedry ekológie PríF UK v Bratislave konala prednáška „**Vývinové cykly a potrava vybraných druhov pošvatiek z južného Španielska**“, ktorú predniesol **Manuel Jesús López Rodríguez** z Departamento de Biología Animal y Ecología, Facultad de Ciencias, Universidad de Granada, Španielsko. Prednášku organizovala Katedra ekológie PríF UK spolu so SLS a zúčastnilo sa jej 20 poslucháčov. Prednášajúci bol na mesačnom študijnom pobyte na Katedre ekológie, keďže obidve pracoviská spolupracujú už niekoľko rokov.

Téma prednášky je vysoko aktuálna; práce, ktoré prednášajúci prezentoval, vznikali v rámci projektu EÚ *Euro-limpacs*. Podobnej problematike bola zatiaľ na Slovensku venovaná iba malá pozornosť, keďže slovenskí limnológovia sa venujú viac ekológii spoločenských ako autekológii. Preto prednáška mohla byť pre poslucháčov aj inšpiráciou na ďalší výskum.

V následnej diskusii prednášajúci odpovedal na otázky týkajúce sa adaptácií vodného hmyzu na špecifické hydrologické podmienky mediteránnych tokov, potravy lariev a imág pošvatiek, postupov používaných pri skúmaní potravy a pod. Prednáška pokračovala neformálnou diskusiou až do večerných hodín.

Tomáš DERKA

XIV. Limnologická konferencia ČLS a SLS

Po troch rokoch sa miestom stretnutia českých a slovenských limnológov stalo krásne prostredie zámku Nečtiny v západných Čechách. Tentoraz sa organizovania konferencie veľmi úspešne zhostili kolegovia z pražskej pobočky ČLS a miesto konania vybrali naozaj výborne. Obklopení zeleňou, na brehu rybníka, sme si vypočuli nové poznatky z rôznych odborov hydrobiológie. Popri tom sme absolvovali množstvo zaujímavých a podnetných kuloárových diskusií a príjemných stretnutí s kolegami.

Hlavnou témou konferencie bola limnológia zatápaných zvyškových jám v uhoľných panvách. Tejto téme patrili úvodné referáty v prvý deň konferencie a tiež program dvoch exkurzií. Prvý variant exkurzie bol situovaný v Mosteckej oblasti, kde si účastníci prezreli zvyškovú jamu Chabařovice, absolvovali prehliadku vodnej nádrže Žlutice a netradičného využitia bioenergie v Žlutickej teplárni. Druhá exkurzia smerovala k sokolovskej uhoľnej panve s troma zatopenými jamami s rôznym spôsobom využitia, súčasťou programu bola aj prehliadka zámku Bečov nad Teplou.

Odborný program konferencie bol rozdelený do dvanástich sekcií, odznelo 70 prednášok a bolo vystavených 55 posterov. Z celkového počtu 143 účastníkov konferencie bolo zo Slovenskej limnologickej spoločnosti spolu 29 členov, ktorí celkovo odprezentovali 20 prednášok a 15 posterov. Niektoré príspevky, ktoré odzneli na konferencii, budú publikované v supplmente Acta Universitatis Carolinae – Biologica v prvej polovici roka 2007.

Už tradične bola vypísaná súťaž o najlepšiu prednášku a poster pre študentov. Z členov SLS sa tejto súťaže úspešne zúčastnili Mgr. Pavol Beracko (PríFUK), Mgr. Zuzana Lukášová (PríFUK), RNDr. Zuzana Pastuchová (UZ SAV), Mgr. Margita Lešťáková (VÚVH), Ing. Marek Svitok (FEE TU), Mgr. Jana Beňačková (KEZ SPU). Komisia nakoniec vyhodnotila dvoch víťazov v kategórii prednášok (Jan Potužák, Karel Douda) aj posterov (Petr Juračka, Jolana Tátosová).

Naše poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pricinili o úspešný priebeh konferencie a vytvorili tak podmienky na to, aby sa všetci účastníci dobre cítili. Aj spoločenskú stránku konferencie organizátori zvládli výborne. Už teraz sa tešíme na budúcu konferenciu, ktorá sa bude konať na Morave.

Marta ILLYOVÁ

KONFERENCIE – KURZY – SEMINÁRE

8th Subfossil Cladocera Workshop

Další pracovní seminář mezinárodní skupiny odborníků, kteří se zabývají zbytky perlooček v sedimentech jezer, se uskuteční ve dnech **26. a 27. září 2006** na Přírodovědecké fakultě UK v Praze.

Jde o neformální setkání, zaměřené na taxonomické problémy, ale také na výměnu zkušeností s determinací zbytků a na pomoc začínajícím kolegům. První den bude uspořádán jako seminář či minikonference, kde se každý z účastníků představí a stručně seznámí ostatní se svou prací nebo přednese krátký odborný příspěvek. Druhý den je uspořádán jako mikroskopické praktikum – prosíme zájemce, aby přinesli své vzorky či trvalé preparáty, zejména mimořádně krásné, zajímavé či obtížně identifikovatelné nálezy. Seminář je bez vstupního poplatku, ubytování a stravování s výjimkou malého občerstvení si bude každý hradit sám. Příspěvky účastníků tohoto semináře budou publikovány samostatně (jako Proceedings) v časopise Polské akademie věd *Studia Quaternaria*.

Předsednictví přislíbily vedoucí osobnosti této nevelké, ale stále rostoucí mezinárodní pracovní skupiny: dr. Krystyna Szeroczyńska (Institute of Geological Sciences, Polish Academy of Sciences, Warsaw) a dr. Kaarina Sarmaja-Korjonen (Department of Geology, University of Helsinki, Helsinki).

Před seminářem nebo po něm bude zřejmě uspořádána 1–2 denní exkurze, nejspíše na šumavská jezera a do jižních Čech.

Závazné přihlášky do 22. 8. 2006, kontakt: Zuzana Hořícká (Katedra ekologie PřF UK Praha), tel.: 221 951 806; e-mail: zhoricka@cesnet.cz

- zh (*Limnologické noviny* 2/2006) -

Říční krajina 2006

Katedra ekologie a životného prostredia Prírodovedeckej fakulty Univerzity Palackého, s podporou Českej spoločnosti pre krajinnú ekológiu, regionálna organizácia CZ-IALE, poriadajú dňa **18. októbra 2006** v Olomouci 4. ročník konferencie Říční krajina.

Bližšie informácie, spolu s elektronickou prihláškou, sú dostupné na www stránkach <http://ricnikrajina.wz.cz>. Prihlásiť sa možno len elektronicky, do 31. augusta 2006.

Konferencia mladých odborníkov 2006

Dňa **09.11.2006** sa v priestoroch Slovenského hydrometeorologického ústavu v Bratislave uskutoční séria konferencií mladých odborníkov v oblastiach: meteorológia a klimatológia, hydrológia a vodné hospodárstvo. Organizátorom konferencií je SHMÚ pod záštitou Slovenskej meteorologickej spoločnosti, Výkonného výboru Slovenského výboru pre hydrológiu a Výkonnej rady Združenia zamestnávateľov vo vodnom hospodárstve.

Každé podujatie je samostatné, jednu prácu je možné prihlásiť iba na jednu konferenciu. Konferencie prebiehajú paralelne, účasť na nich je bezplatná. Základnou podmienkou účasti je vek do 35 rokov.

Organizátori podujatia zabezpečia vydanie príspevkov a ich distribúciu každému účastníkovi konferencie zdarma, abstrakty príspevkov a víťazné práce budú uverejnené na internetových stránkach. Organizátori odporúčia najlepšie práce redakciám odborných časopisov na publikovanie a oboznámia s hodnotením príspevkov vedúcich tých pracovísk a inštitúcií, ktorých reprezentanti sa súťaže zúčastnia.

Prihlášky sa posielajú do 15.09.2006 na adresu: vedecky.tajomnik@shmu.sk, úplné príspevky do 05.10.2006.

Marcela DOBIAŠOVÁ

OBHÁJENÉ PRÁCE Z OBLASTI LIMNOLÓGIE

V prvej polovici roku 2006 boli obhájené tieto študentské práce z oblasti limnológie:

➤ **diplomové:**

- BERNÁTHOVÁ, L.: Mikrobiológia banskoštiavnických vodných nádrží. (FEE TU Zvolen)
- BUCHLÁKOVÁ, K. & ČERNÁNSKÁ, M.: Ekologické hodnotenie vybraných nádrží v okolí Banskej Štiavnice na základe zoskupení pakomárov (Diptera, Chironomidae). (FEE TU Zvolen)
- ČILIAK, M.: Spoločenstvá potočníkov (Trichoptera) v pozdĺžnom profile rieky Hron a ich význam pre klasifikáciu toku. (FEE TU Zvolen)
- POLÁKOVÁ L.: Rozsievky vybraných tatranských plies. (PríF UK Bratislava)
- RUMANOVÁ, N.: Hodnotenie ekologického stavu riečky Ľupčianky a jej prítokov na základe analýz štruktúry spoločenstva makrozoobentosu. (PríF UK Bratislava)
- ŠVARDOVÁ A.: Nálevníky (Protozoa: Ciliophora) v dendrotelmách. (PríF UK Bratislava)

NOVÍ ČLENOVIA SLS

BERACKO Pavel, Mgr.*beracko@fms.uniba.sk*

Prírodovedecká fakulta UK

Mlynská dolina B-2, 842 15 Bratislava, SR

Tel.: 0903 170534

Špecializácia: 001,605,703,807

Variabilný symbol: **091****ČEJKA Tomáš, Ing., Ph.D.***tomas.cejka@savba.sk*

Ústav zoológie SAV, Oddelenie ekososológie

Dúbravská cesta 9, 845 06 Bratislava, SR

Tel.: 02 59302628 Fax: 02 59302646

Špecializácia: 001-007, 304,502,605,608,703,809.

Variabilný symbol: **086****DRASTICHOVÁ Iveta, RNDr.***drastichova@uvzs.sr*

Úrad verejného zdravotníctva SR

Trnavská cesta 52, 826 45 Bratislava, SR

Tel.: 02 49284422

Špecializácia: hydrobiológia, ekotoxikológia

Variabilný symbol: **090****GAVOROVÁ Želmíra, MVDr.***zelmira.gavorova@vurup.sk*

Slovnaft VÚRUP, a.s.

gavorova@hotmail.sk

Vičie hrdlo, 820 03 Bratislava, SR

Tel.: 02 40558571

Špecializácia: 002,003,203,303,401,502,703,804,810,819.

Variabilný symbol: **089****JANŠÍK Róbert, Mgr.***hricov@za.svsas.sk*

Severoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., OZ 01 Žilina-Čadca

MS Laboratórium, prevádzka HL HH

Bôrická cesta 1960, 010 57 Žilina, SR

Tel.: 041 5680119 Fax: 041 5680361

Špecializácia: 004,007,402,405,501,601-604,802,804,805,806

Variabilný symbol: **093****MANKO Peter, Mgr.***manko@unipo.sk*

Prešovská univerzita, FHPV, Katedra ekológie

Ul. 17. Novembra č. 1, 081 16 Prešov, SR

Tel.: 051 7570931 Fax: 051 7725547

Špecializácia: 01,002,304,605,703,813,814

Variabilný symbol: **092****PEKÁRIK Ladislav, Mgr.***ladislav.pekarik@savba.sk*

Ústav zoológie SAV, Oddelenie ekososológie

Dúbravská cesta 9, 845 06 Bratislava, Slovenská republika

Tel.: 02 59302627 Fax: 02 59302646

Špecializácia: 001,002,403,502,503,609,703

Variabilný symbol: **087**

Svitok Marek, Ing.*svitok.m@safe-mail.net*

FEE TU Zvolen, Katedra biológie a všeobecnej ekológie, Kolpašská 9/B, 969 01 Banská Štiavnica, SR

Špecializácia: 001, 002, 304, 502, 605, 703, 813 Variabilný symbol: **085****ŽILÁKOVÁ Ľubomíra, Bc.***lubomira.zilakova@zsvak.sk*

Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.

Trnavská 32, 826 29 Bratislava, SR

Tel.: 02 55565011 kl. 323

Špecializácia: 007,401,402,601,603,604. Variabilný symbol: **088****OZNAMY**

Výbor SLS žiada všetkých členov SLS o **uhradenie členského príspevku na rok 2006**, ako aj vyrovnanie podlžností z predchádzajúcich rokov (viď nižšie)!!! Členské vo výške 150,- Sk (študenti, doktorandi a dôchodcovia 75,- Sk) uhradte najlepšie **prevodom na účet** SLS vedený v Slovenskej sporiteľni, prípadne **poštovou poukázkou typu U**

Číslo účtu: 0011491546/0900

Ako variabilný symbol použite číslo uvedené v Adresári SLS pri vašom mene.

BAČIKOVÁ 2006; BERACKO 2006; BOŠÁKOVÁ 2006; BULÁNKOVÁ 2006; ČEJKA 2006; ČERNÝ 2006; ČIPÁKOVÁ 2005, 2006; ČULÁKOVÁ 2004, 2005, 2006; DERKA 2006; DOBIÁŠOVÁ 2006; FARGAŠOVÁ 2003, 2004, 2005, 2006; HAJDU 2006; HAMERLIK 2006; HAVIAR 2005, 2006; HLÚBIKOVÁ 2005, 2006; HRABINOVÁ 2003, 2004, 2005, 2006; HUDCOVICOVÁ 2003, 2004, 2005, 2006; HUDEC 2006; ILLÉSOVÁ 2006; ILLYOVÁ 2006; JANČUŠOVÁ 2006; JANEČKOVÁ 2003, 2004, 2005, 2006; JANŠÍK 2006; KIRKOVÁ 2006; KORBAČKOVÁ 2005, 2006; KOŠEL 2003, 2004, 2005, 2006; KUBALOVÁ 2006; KUBOVČÍK 2005, 2006; KULTANOVÁ 2006; KURPELOVÁ 2005, 2006; LAFFÉRSOVÁ 2003, 2004, 2005, 2006; LEŠŤÁKOVÁ 2005, 2006; MACÁKOVÁ 2006; MAJTÁNOVÁ 2005, 2006; MAKOVINSKÁ 2005, 2006; MANKO 2006; MAŤAŠOVÁ 2006; MIKELKOVÁ 2002, 2003, 2004, 2005, 2006; MIŠÍKOVÁ-ELEXOVÁ 2005, 2006; MLÁKA 2006; MLYNARČIKOVÁ 2005, 2006; MRVA 2002, 2003, 2004, 2005, 2006; NAGY 2006; NAGYOVÁ 2006; NOVIKMEC 2006; ÖLVECKÝ 2002, 2003, 2004, 2005, 2006; ONDERÍKOVÁ 2006; OŤAHELOVÁ 2006; PEKÁRIK 2006; PERHÁČOVÁ 2005, 2006; PILKOVÁ 2005, 2006; PRISTAŠOVÁ 2006; RAKOVSKÁ 2006; SKALOVÁ 2002, 2003, 2004, 2005, 2006; STLOUKAL 2003, 2004, 2005, 2006; SVITOK 2006; SZOMOLAI 2005, 2006; ŠANDEROVÁ 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006; ŠÍPOŠ 2006; ŠPORKA 2006; TEREK 2006; TIRJAKOVÁ 2006; TOMAŠOVIČOVÁ 2003, 2004, 2005, 2006; TÓTHOVÁ 2006; TRNKOVÁ 2006; TRÚCHLIK 2006; UHER 2005, 2006; VANČOVÁ 2006; VARGOVÁ 2003, 2004, 2005, 2006; VELICKÁ 2005, 2006; ŽILÁKOVÁ 2006.

Milí kolegovia – limnológovia!

Iste ste zaregistrovali mierne vynovenú tvár nášho – vášho Limnospravodajcu, aj s bohatším a farebnejším obsahom, za ktorý vďačíme viacerým z vás. Dúfame, že naša spolupráca bude úspešne pokračovať a na adrese redakcie budú pribúdať príspevky z rôznych “limnologických” akcií, avíza na pripravované podujatia a zaujímavé publikácie, či uverejnenia hodné fotografie s “vodnou” tematikou. Veríme, že pozitívne zmeny sa čoskoro odrazia aj na www stránke SLS (informácie určené na internetovú prezentáciu taktiež posielajte na adresu redakcie). Za všetky príspevky vopred ďakujeme.

redakcia

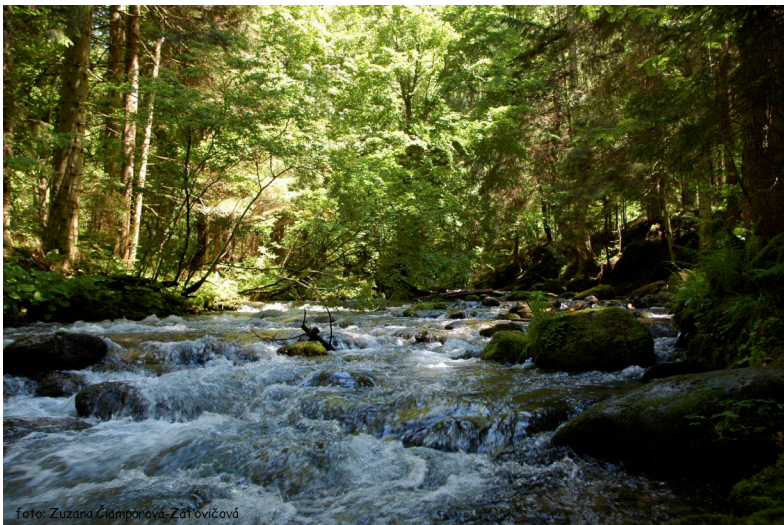

Foto: Zuzana Čiamporová-Zaťovičová

Vajskovský potok

Redakcia:	RNDr. Zuzana ČIAMPOROVÁ-ZAŤOVIČOVÁ
Vydáva:	Slovenská limnologická spoločnosť pre internú potrebu
Adresa:	ÚZ SAV, odd. hydrobiológie Dúbravská cesta 9, 845 06 Bratislava
Telefón:	02-59302610
Fax:	02-59302646
E-mail:	zuzana.zatovicova@savba.sk
	Tlač: ÚV TIP NOI

Číslo 1 vychádza 30.06 2006